

Ц

ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО ЗАКОНОДАВСТВА – різновид юрид. відповідальності, яка полягає у відшкодуванні матеріальної та/або моральної шкоди винною особою за порушення екол. зак-ва. Специфіка цив.-прав. відповідальності за екол. правопорушення обумовлена особливостями об'єкта правопорушення, способами обчислення і доведення шкоди та деякими ін. екол. факторами. ЗУ «Про охорону навколишнього природного середовища» передбачено, що шкода, заподіяна внаслідок порушення законодавства про охорону навколишнього природ. середовища, підлягає компенсації в повному обсязі. Особи, яким завдано такої шкоди, мають право на відшкодування неодержаних прибутків за час, необхідний для відновлення здоров'я, якості навколишнього природ. середовища, відтворення природ. ресурсів до стану, придатного для використання за цільовим призначенням. Особи, що володіють джерелами підвищеної екол. небезпеки, зобов'язані компенсувати заподіяну шкоду громадянам та юрид. особам, якщо не доведуть, що шкода виникла внаслідок стихійних природ. явищ чи навмисних дій потерпілих. Шкода, заподіяна доквіллю у зв'язку з виконанням угоди про роз-

поділ продукції, підлягає відшкодуванню відповідно до вимог ЗУ «Про угоди про розподіл продукції».

Заг. правила щодо відшкодування шкоди, заподіяної екол. правопорушенням, регулюються нормами цив. зак-ва. Зокрема, ЦКУ встановлює заг. підстави відповідальності за завдану шкоду. Чинне зак-во передбачає суд. і позасуд. порядок відшкодування екол. шкоди. Відповідно до ЗУ «Про охорону навколишнього природного середовища» кожен громадянин України має право на подання до суду позовів до держ. органів, підприємств, установ, орг-цій і громадян про відшкодування шкоди, заподіяної його здоров'ю та майну внаслідок негативного впливу на навколишнє природ. середовище. Шкода, заподіяна майну посадової особи спец. підрозділу центр. органу виконавчої влади, що реалізує держ. політику із здійснення держ. нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природ. середовища, рац. використання, відтворення і охорони природ. ресурсів, або членів її сім'ї у зв'язку з виконанням нею посадових обов'язків, відшкодовується в повному обсязі за рахунок коштів держ. бюджету з наступним стягненням цієї суми з винних осіб. Громад. природоохорон. орг-ції мають право подавати до суду позови про відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок порушення зак-ва про охорону навколишнього природ. середовища, у т. ч. здоров'ю громадян і майну громад. орг-цій.

Лит.: Екологічне право України / за ред. А. П. Гетьмана. Х., 2013.

А. П. Гетьман, В. В. Шеховцов.